

OBSAH

Úvod	5
1 Představení záměrů a základních pojmů (Marie Kocurová)	8
1.1 Orientace v gramotnostní terminologii	8
1.2 Co nás zajímá z výuky počátečního čtení	10
2 Pregramotnost (Marie Kocurová)	16
2.1 Pregramotnost v gramotnostním systému	16
2.2 Výzkum pregramotnosti	20
2.3 Stimulace pregramotnosti	22
3 Pojetí vyučování vytvářející prostor pro rozvoj čtenářské gramotnosti, ale nejen pro ni (Eva Lukavská, Jana Šístková)	25
3.1 Nejen o čtenářské gramotnosti	25
3.2 V jakém pojetí vyučování se bude dařit rozvíjet osobnost žáka, činit jej gramotným (včetně čtenářské gramotnosti)?	32
3.3 Ještě jednou k otázce formulovaných cílů v RVP pro ZV	36
3.4 Mapování prvotních pokusů práce s vývojovými kontinui v prvním roce docházky žáků na ZŠ	40
4 Čtení a ontogeneze dítěte (Kateřina Šámalová)	52
4.1 Lze ovlivnit vývoj mozku?	52
4.2 Co by už dítě mělo umět?	52
4.3 Základní zkušenosti s jazykem	53
4.4 Organismus dítěte a jeho zrání	54
4.5 Sociální připravenost	59
4.6 Model funkčního aparátu pro čtení	60
4.7 Čtení a oční pohyby	60
4.8 Oční pohyby u dyslektiků	62
5 Podíl kognitivních procesů při osvojování čtení (Olga Zelinková)	64
5.1 Řeč	65
5.2 Fonologické procesy	66
5.3 Paměť	69
5.4 Porovnání sledovaných metod z hlediska psychických procesů	73
6 Odchytky ve vývoji čtení (Olga Zelinková)	77
6.1 Dyslexie nebo špatné čtení?	77
6.2 Etiologie dyslexie	79

6.3	Etiologie dyslexie na úrovni kognitivních procesů.	81
6.4	Symptomatologie dyslexie..	82
6.5	Komorbidity.	85
6.6	Dyslexie iako projev vývojových deficitů kognitivních procesů.	87
6.7	Vliv dyslexie na psychiku dítěte	92
7	Historie výuky čtení v Čechách (Jarmila Wagnerová)	96
7.1	K 150. výročí narození elementaristy Josefa Kožíška.	109
8	Výuka počátečního čtení v Evropě	117
8.1	Anglosaské modely osvojování čtení (Olga Zelinková).	117
8.2	Výuka počátečního čtení ve Francii (Sylva Nováková)	124
8.3	Výuka počátečního čtení v Německu (Jarmila Wagnerová)	129
8.4	Výuka počátečního čtení na Slovensku (Jarmila Wagnerová)	137
9	Současné pojetí vyučování počátečního čtení ve školách ČR (Jarmila Wagnerová).	142
9.1	Analyticko-syntetická metoda.	142
9.2	Genetická metoda	149
9.3	Ostatní u nás užívané metody	156
10	Čtenářství žáků 1. stupně ZŠ (Helena Duchková)	161
10.1	Čtení, četba, čtenářství.	161
10.2	Dětské čtenářství.	163
10.3	Četba žáka v literární výchově na 1. stupni ZŠ	167
10.4	Čtenářství žáka 1. stupně ZŠ (prepubescentní čtenářství). ..	169
11	Čtení ve věku multimédií (Pavel Kocur)	175
11.1	Informační gramotnost	175
11.2	Jak čte počítač	175
11.3	Eknihy (ebooks)	180
12	Výzkum v rámci projektu GAČR (Marie Kocurová)	182
12.1	Zacílení výzkumu	182
12.2	Metody výzkumu	183
12.3	Výzkumné vzorky	188
12.4	Časové rozložení výzkumu	189
12.5	Výsledky výzkumu	190
12.6	Výzkum přípravy učitelů na výuku počátečního čtení (Dana Slánská).	242
12.7	Shrnutí výsledků výzkumu	251
12.8	Využití výsledků projektu	257